

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U002770

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 22-06-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сендецький Андрій Владиславович

2. Andriy Sendetskyi

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6821-1785

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 034

Назва наукової спеціальності: Культурологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Теоретичні засади культурології

Дата захисту: 22-06-2026

Спеціальність за освітою: Театральне мистецтво

Місце роботи здобувача: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 13707

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 13.11, 13.11.44, 18.45, 18.45.91

Тема дисертації:

1. Театральні практики в українсько-польському культурному діалозі кінця XX – першої чверті XXI ст.
2. Theatrical practices in the Ukrainian-Polish cultural dialogue of the late 20th and the first quarter of the 21st century

Реферат/анотація:

1. У дисертації здійснено комплексне дослідження театральних практик в українсько-польському культурному діалозі кінця XX – першої чверті XXI ст. Культурний діалог трактується як форма міжкультурної комунікації, спрямована на пошук взаємовигідних рішень, розвиток співпраці та зміцнення взаємодії між державами не лише в культурній, а й у політичній та соціальній площинах. Театральні практики розглядаються як важливий чинник такого діалогу, що охоплює різноманітні форми театральної діяльності, зокрема експериментальні, інтерактивні та іммерсивні проекти, які активно залучають глядача до співтворчості. У першому розділі проаналізовано теоретико-методологічні засади дослідження, стан наукової розробки проблеми та джерельну базу, до якої входять монографії, статті, дисертації, а також польська театрознавча періодика, що є малодослідженим, але важливим джерелом інформації про культурні процеси. Встановлено, що в українській та світовій науці частково висвітлено питання театральної комунікації та міжкультурних взаємодій, однак відсутнє системне дослідження ролі театральних практик

саме як інструменту культурного діалогу України та Польщі. Уточнено понятійно-категоріальний апарат. Театральні практики визначено як сучасні форми театального мистецтва, що виникають у межах модернізму, постмодернізму та метамодернізму, включно з авторськими експериментальними проектами, орієнтованими на інтерактивність, імерсивність і синтез виражальних засобів. Окремо проаналізовано поняття «культурні практики», до яких віднесено театально-сценічні та літературно-театральні форми. Другу групу ключових понять становлять міжкультурна комунікація та культурний діалог. Культурний діалог визначено як процес взаємної репрезентації цінностей, що на відміну від ширшого «діалогу культур» має більш прагматичну спрямованість на співпрацю та пошук компромісів. Запропоновано модель культурного діалогу, що включає три ланки: початкова культура – посередницька інстанція – цільова культура. Підкреслено значення культурної дипломатії як інструменту «м'якої сили», що забезпечує ефективне функціонування міждержавної взаємодії у сфері культури, зокрема через театральне мистецтво. Методологічну основу становлять системний підхід і поєднання культурологічного, феноменологічного та герменевтичного методів. Це дозволило розглядати театральні практики як динамічне, багатовимірне явище, що постійно трансформується в умовах суспільних змін. У другому розділі досліджено комунікативний аспект театральних практик України та Польщі. Розглянуто модель театальної комунікації, яка включає послідовність: автор тексту – текст – творча група – вистава – реципієнт – реакція глядача. Підкреслено, що на кожному етапі можлива міжкультурна взаємодія, зокрема через переклади, міжнародні постановки та участь іноземних митців. Театр визначено як носій культурної ідентичності, історичної пам'яті та соціальних цінностей. Виокремлено основні типи театральних практик, що сприяють культурному діалогу: гастрольна діяльність, фестивалі, міжнародні копродукції, робота митців у закордонних колективах, освітні програми, майстер-класи, артрезиденції, переклади драматургії, рецензування та наукові публікації, а також інституційні форми співпраці, включно з грантовими та дослідницькими програмами. Окремо проаналізовано історичні передумови українсько-польського театального діалогу. Виокремлено спільні витоки розвитку театру в європейському контексті, взаємовпливи аматорських традицій, роль театру в збереженні національної ідентичності в колоніальні періоди, а також його значення в умовах ідеологічного контролю ХХ ст. Підкреслено як елементи співпраці, так і певну культурну конкуренцію між країнами. У третьому розділі розглянуто театральні практики як чинник сучасного українсько-польського культурного діалогу в період 1990–2025 рр. Виділено три основні етапи розвитку. Перший (1990–2004 рр.) характеризується становленням рівноправних відносин, активізацією гастролей, перекладів та появою постановок сучасної драматургії. Другий (2004–2013 рр.) позначений інтенсивним розвитком співпраці через фестивалі, міжнародні проекти та культурні ініціативи, попри політичні кризи в обох державах. Третій (2014–2025 рр.) пов'язаний із впливом російсько-української війни, посиленням тем ідентичності, травми, міграції, розвитком документального та соціального театру, а також цифровізацією театральних практик. Після 2022 р. особливого значення набули ініціативи підтримки українських митців у Польщі, створення нових копродукцій та проектів, що репрезентують досвід війни. Водночас зазначено як посилення міжнародної солідарності, так і появу певної втоми від кризової тематики та потребу у більш системній культурній дипломатії з обох сторін. У висновках доведено, що театральні практики є ефективним інструментом «м'якої сили» в українсько-польському культурному діалозі. Вони поєднують естетичну, комунікативну та соціальну функції, сприяючи взаєморозумінню, солідарності та розвитку міжкультурної співпраці.

2. This dissertation presents a study of theatrical practices within the Ukrainian-Polish cultural dialogue from the late 20th to the first quarter of the 21st century. Cultural dialogue is understood as a form of intercultural communication aimed at achieving mutually beneficial outcomes and fostering cooperation across cultural, political, economic, and social spheres. Theatrical practices, encompassing diverse theatre-related activities, are identified as a key factor shaping this dialogue and enabling sustained intercultural exchange. The first chapter, "Theoretical and Methodological Foundations of the Study," reviews scholarly literature, including monographs, articles, dissertations, and Polish theatre studies periodicals that remain underexplored in Ukrainian research. The analysis shows that while theatrical communication and intercultural processes are discussed, there is no

systematic study of theatrical practices as a mechanism of Ukrainian–Polish cultural dialogue. The conceptual framework includes two clusters: theatrical practices and intercultural communication and cultural dialogue. Theatrical practices are defined as contemporary forms of theatre characteristic of modernism, postmodernism, and metamodernism, including experimental, immersive, and interactive projects focused on audience co-creation. Within cultural practices, theatrical-cultural forms such as stage and literary-theatrical practices are also distinguished. Cultural dialogue is interpreted in relation to the “dialogue of cultures,” where the former emphasizes cooperation and compromise, while the latter focuses on representation of cultural positions. A structural model is proposed, consisting of source culture, intermediary, and target culture, with flexible roles depending on initiative. Cultural diplomacy is highlighted as a key instrument of soft power integrating theatre into international cultural interaction. The methodological basis combines a systemic approach with cultural studies, phenomenological, and hermeneutic methods, allowing theatrical practices to be viewed as a dynamic and transforming phenomenon. The second chapter, “The Communicative Aspect of Theatrical Practices of Ukraine and Poland,” examines theatrical communication and intercultural relations. The model follows the sequence: author – text – creative team – performance – recipient – response, where each stage may involve intercultural exchange through translation, collaboration, or cross-cultural reception. Theatre functions as a carrier of cultural identity, memory, and values. Key practices fostering cultural dialogue include touring and festivals, international co-productions, artists working abroad, educational programs, workshops, residencies, translation and publication of dramatic texts, critical writing, and institutional cooperation through grants and research projects. Historical analysis highlights shared European origins, mutual influence in early amateur theatre, theatre’s role in preserving identity under colonial conditions, imagological representations of the Other, the Soviet ideological period, and the shift toward balanced contemporary dialogue. The relationship is characterized by both cooperation and competition. The third chapter, “Theatrical Practices as a Factor of Contemporary Ukrainian–Polish Cultural Dialogue,” covers developments from 1990 to 2025. Three periods are identified. The first (1990–2004) marks the establishment of equal relations, expansion of repertoires, increased translations, and emergence of festivals and co-productions. The second (2004–2013) is characterized by intensified cooperation despite political turbulence, including major initiatives such as “Year of Poland in Ukraine” and “Year of Ukraine in Poland,” alongside touring and new theatre groups. The third period (2014–2025) reflects transformation under the impact of the Russian–Ukrainian war. Theatrical practices increasingly address identity, trauma, and migration, later intensifying after 2022 with war narratives. Documentary theatre, refugee-oriented projects, and digital formats gained importance, while the pandemic accelerated remote collaboration. After 2022, Poland’s support for Ukrainian artists enabled new transnational initiatives combining aid with artistic practice. The contemporary stage is marked by intensified exchange, emerging artistic voices, and greater visibility of Ukrainian theatre. At the same time, challenges include donor fatigue and uneven cultural diplomacy, requiring more sustainable cooperation models. The dissertation concludes that theatrical practices function as an effective instrument of soft power in the Ukrainian–Polish cultural dialogue. Beyond aesthetic value, theatre serves as a space of social reflection and identity formation, contributing to intercultural understanding, solidarity, and long-term cooperation between nations.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Сендецький А. Культурно-мистецький діалог українських театрів на сторінках польської періодици початку XXI століття. Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Філософія, культурологія, соціологія. 2022. № 23. С. 131–143. DOI: <https://doi.org/10.34079/2226-2849-2022-12-23-131-143>.
- Сендецький А. Театральне мистецтво України у культурному діалозі з країнами Євросоюзу 2014–2023 рр. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: культурологія. 2023. № 47. С. 103–113. DOI: <https://doi.org/10.35619/ucpmk.v47i.731>.
- Сендецький А. Українсько-польські театральні комунікації: деякі аспекти ретроспективи культурного діалогу. Культурологічний альманах. 2024. № 1 (9). С. 373–383. DOI: <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2024.1.48>.
- Сендецький А. Систематизація форм театральних практик сучасного українсько-польського культурного діалогу. Fine Art and Culture Studies. 2024. № 1. С. 218–230. DOI: <https://doi.org/10.32782/facs-2024-1-28>.
- Сендецький А. Українсько-польський культурний діалог театральних практик в українській спеціалізованій періодиці 2014–2023 років. Українські культурологічні студії. 2024. Т. 1, № 14. С. 78–86. DOI: [https://doi.org/10.17721/UCS.2024.1\(14\).12](https://doi.org/10.17721/UCS.2024.1(14).12).
- Сендецький А. Українсько-польська театральна діяльність початку XXI ст.: осмислення діалогу культур сусідів і стратегія його вивчення. Матер. II Міжнар. наук.-практ. конф. «Культурні та мистецькі студії XXI століття: науково-практичне партнерство», 10 листопада 2021 р. м. Київ. Київ, 2021. С. 26–28.
- Сендецький А. Роль театального мистецтва у культурному трансфері на прикладі реалізації Міжнародного Благодійного Фестивалю (тріенале) Казок «KAZ.KAR.» (2006–2019). Матер. IX Міжнар. наук. конф. «Мистецька культура: історія, теорія, методологія : доповіді та повідомлення», 19 листопада 2019 р., м. Львів. Львів, 2021. С. 304–309.
- Сендецький А. Театральний діалог як засіб реалізації культурної дипломатії (на прикладі вистави-казки «Квітова крмничка»). Матер. всеукр. наук.-практ. конф. «Сучасний культурно-мистецький простір: креативні та інформаційно-комунікативні трансформації, 21–22 червня 2022 р., м. Київ. Київ, 2022. С. 142–144.
- Сендецький А. Комплементарність у навчально-пізнавальному процесі міжнародного культурного діалогу: фестивальні практики. Зб. матеріалів всеукр. наук.-практ. конф. «Культурні доміанти XX століття: мистецька освіта», 30 вересня 2022 р., м. Київ. Київ, 2022. С. 159–163.
- Сендецький А. Артрезиденція як форма культурного діалогу в умовах вимушеної міграції під час воєнної інтервенції. Матер. VI Всеукр. наук. конф. молодих вчених, аспірантів та магістрантів «Культура і мистецтво: сучасний науковий вимір», 3 листопада 2022 р., м. Київ. Київ, 2022. С. 24–26.
- Сендецький А. Національні оперні театри України в українсько-польському культурному діалозі початку XXI ст.: аналіз офіційних сайтів. Гуманітарний корпус : Зб. наук. ст. з акт. проблем філософії, культурології, історії, психології та педагогіки, м. Вінниця, 11 лют. 2022 р. Вінниця, 2022. С. 25–28.
- Сендецький А. Роль незалежного театру у культурній дипломатії. Гуманітарний корпус : Зб. наук. ст. з акт. проблем філософії, культурології, психології, педагогіки та історії, м. Київ, 15 лип. 2022 р. Київ, 2022. С. 17–19.
- Сендецький А. Неінституційний театр як інструмент культурної дипломатії в українсько-польському діалозі. Матеріали II Всеукр. науково-практ. конф. «Трансформаційні процеси соціальної культури в Україні», 23–24 березня 2023 р., м. Київ. Київ, 2023. С. 217–221.
- Sendetskyu A. Socio-Cultural Dynamics of Ukrainian-Polish Theatrical Dialogue in the 21st Century as Reflected in Professional Theatre Journals of Poland. Зб. наук. статей та тез за матеріалами міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції «Національне мистецтво в сучасних глобальних медіях. Світ. Культура. Війна», 29 червня 2023 р., м. Київ. Київ, 2023. С. 204–206.
- Сендецький А. Культурна дипломатія XXI ст. України і Польщі: спільні та відмінні ознаки. Зб. матеріалів Міжнар. наук. конф. «Україна та Європа. Культура в глобальних викликах сьогодення», 20–21 вересня

2023 р., м. Київ. Київ, 2023. С. 124–127.

- Sendetsky A. International Cultural Dialogue of Ukraine: Current Dimensions of Theatrical Communications. Матеріали VII Всеукр. наук. конф. молодих вчених, аспірантів та магістрантів «Культура і мистецтво: сучасний науковий вимір», 2 листопада 2023 р., м. Київ. Київ, 2023. С. 26–28.
- Сендецький А. Культурний діалог vs діалог культур: мова про війну зі сцени. Матеріали Міжнар. наук. конф. «У пошуку нових сенсів полікультурного світу. Повоєнний діалог культур», 16–17 травня 2024 р., м. Київ. Київ, 2024. С. 89–93.
- Сендецький А. Невербальна комунікативність у культурному діалозі на прикладі театру ляльок. Гуманітарний корпус: [збірник статей з актуальних наукових проблем] – Випуск 57. Київ, 2025. С. 23–26.
- Sendetsky A. Inklúzia v divadelnej praxi ako forma kultúrneho dialógu na príklade Medzinárodného dobročinného festivalu KAZ.KAR. Filantropia v performatívnom umení. Zborník príspevkov z konferencie, ktorá sa uskutočnila 16. a 17. mája 2024 počas 20. ročníka festivalu Nová dráma/New Drama 2024. Bratislava, 2025. P. 70–81.
- Sendetsky A. Przedsiębiorstwo produkcji artystycznej w podróży: wyzwania i sukcesy warszawskiego teatru Baj w latach 2015–2017. Súčasná teatrologia a divadlo. Vzťah divadelnej vedy, vzdelávania a scénického umenia v 21. storočí. Zborník vedeckých príspevkov z medzinárodnej Banskobystrickej teatrologickej konferencie (Banská Bystrica, 30 novembra – 1 decembra 2018) : Vzťah divadelnej vedy, vzdelávania a scénického umenia v 21. storočí. Zborník vedeckých príspevkov / red. E. Knopová. Banská Bystrica, 2018. S. 90–105.
- Sendetsky A. Konflikty i konsekwencje jako odbicie społecznej „ślepoty kolorów” – inscenizacja Riznytsia Lwowskiego Autorskiego Dramatycznego Teatru „SPIROGRAF”. Divadlo a dráma v kontextoch nepokojnej Európy. Zborník vedeckých príspevkov z medzinárodnej Banskobystrickej teatrologickej konferencie (Banská Bystrica, 29 – 30 novembra 2019) : Zborník vedeckých príspevkov z medzinárodnej Banskobystrickej teatrologickej konferencie / red. E. Knopová. Banská Bystrica, 2019. S. 227–242.
- Sendetsky A. Metoda pracy Lwowskiego Autorskiego Dramatycznego Teatru «SPIROGRAF»: od scenariusza do występu (na przykładzie spektaklu-baśni «Kwiatkowy sklepik»). Альманах «KAZ.KAR.»: науково-популярний вісник наук. конф.: «Феномен казки у пізнав.-вихов. процесі сусп-ва», 30 черв. 2019 р. м. Львів. Львів, 2019. С. 46–50.
- Sendetsky A. Niewerbalne praktyki translacji baśni (na przykładzie spektakli w ramach Międzynarodowego Charytatywnego Festiwalu Baśni «KAZ.KAR.»). Альманах «KAZ.KAR.»: науково-популярний вісник наук. конф.: «Феномен казки у пізнав.-вихов. процесі сусп-ва», 30 черв. 2019 р. м. Львів. Львів, 2019. С. 35–39.
- Сендецький А. Невербаліка в мистецтві на прикладі творчості Львівського театру естрадних мініатюр «І люди, і ляльки». Тези доп. VIII Міжнар. наук. конф «Мистецька культура: історія, теорія, методологія», 20 листоп. 2020 р., м. Львів. Львів, 2020. С. 163–164.
- Sendetsky A. Contemporary Theater in Slovakia: Concept of Studying the Phenomenon and Initial Observation Results. Culturologica Slovaca. 2023. Vol. 8, № 1. P. 74–83.
- Sendetsky A. The Ukrainian Vertep – Nativity Performance. Ethnologies. 2023. Vol. 45, № 1. P. 151–171. DOI: <https://doi.org/10.7202/1111899ar>.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 0120U105692

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Марченко Валерій Віталійович

2. Valeriy V. Marchenko

Кваліфікація: к. мист., доцент, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7592-5740

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів**Офіційні опоненти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Совгира Тетяна Ігорівна

2. Tetiana Sovhyra

Кваліфікація: д. культ., доц., 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7023-5361

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Виткалов Сергій Володимирович

2. Serhii Vytkaiov

Кваліфікація: д. культ., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5345-1364

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Рівненський державний гуманітарний університет

Код за ЄДРПОУ: 25736989

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, Рівне, Рівненський р-н., 33028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рева Тетяна Сергіївна

2. Tetiana Reva

Кваліфікація: к. політ. н., доцент, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9569-584X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Афоніна Олена Сталівна

2. Olena Afonina

Кваліфікація: д. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1627-6362

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Садовенко Світлана Миколаївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Садовенко Світлана Миколаївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Терещенко А. С.

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна